

MEMO

Datum: 20 april 2021
Van: ZRD –
Aan: ZRD inzamelgemeenten

Onderwerp: **DIFTAR op gewicht - restafval wegen per container**

Aanleiding

Gemeenten streven naar vermindering van de hoeveelheid restafval per inwoner. Dit wordt vooral gedaan uit milieuoverwegingen. Verbranden van afval is minder goed voor het milieu, dan het voorkomen of recyclen van afval. Daarnaast nemen kosten voor verbranding van restafval toe door stijgende verbrandingsbelasting, hoge verbrandingskosten en in de toekomst mogelijk een CO2 heffing. De Zeeuwse gemeenten hebben gezamenlijk de doelstellingen uit het Rijksbeleid Van Afval naar Grondstof (VANG) overgenomen en streven naar 100 kg restafval/inwoner/jaar. Vier Zeeuwse gemeenten hebben meegedaan aan een proef waarbij PMD-afval (Plastics, Metalen en Drankenkartons) worden nagescheiden uit het restafval. Hoewel de proef goed is verlopen (gemiddeld wordt 16 kg PMD-afval uit het restafval gescheiden en voor recycling aangeboden, waar dit eerder aanzienlijk minder was) wordt de doelstelling van 100 kg restafval/inwoner/jaar lang niet gehaald. Daarvoor zijn verdergaande maatregelen noodzakelijk. Het invoeren van **gedifferentieerde tarieven** (=DIFTAR) voor afvalinzameling op gewicht – ofwel het wegen van de restafvalcontainers bij inzameling - wordt door onderzoeksbureau IPR Normag voorgesteld als enige effectieve maatregel, die kan worden ingevoerd in combinatie met het nascheiden van PMD afval, om te komen tot fors lagere hoeveelheden restafval. Om dit in praktijk in te voeren voor de huidige nascheidingsgemeenten Noord-Beveland en Reimerswaal zijn veel aanpassingen noodzakelijk ten opzichte van de huidige inzameling. Die aanpassingen hebben consequenties voor de samenwerking tussen alle ZRD inzamelgemeenten:

1. Voertuigen

De vuilniswagens van de ZRD zijn voornamelijk zogenaamde “zijladers met dubbele grijpers” (VDL Translift). Daarmee kunnen twee afvalcontainers gelijktijdig worden opgepakt door één beladingsarm en worden geleegd in de trog van de vuilniswagen. Op dit moment worden deze zijladers ingezet in Noord- en Midden Zeeland en dus ook in Noord-Beveland en Reimerswaal. Deze zijladers hebben geen weegsysteem. Het is volgens de leverancier **niet** mogelijk deze zijladers uit te rusten met een weegsysteem.

In Zeeuws-Vlaanderen wordt gewerkt met zijladers voorzien van een enkele grijper (Haller). Deze kunnen wel worden voorzien van een weegsysteem en in theorie geschikt worden gemaakt voor inzet in Noord-Beveland en Reimerswaal. Daarvoor is een investering per voertuig vereist van ca. € 20.000,00. Voor Noord-Beveland en Reimerswaal gaat het om ten minste vier zijladers (totaal ca. € 80.000,00).

Het gebied waar de zijladers werken is specifiek voor dat type zijlader ingericht. In Noord- en Midden Zeeland zijn de clusterplaatsen ingericht voor dubbele grijpers, in Zeeuws-Vlaanderen voor enkele grijpers. De verschillende typen voertuigen (VDL Translift en Haller) zijn ook voorzien van een iets ander besturingssysteem. Chauffeurs boven en onder de Westerschelde zijn gewend aan hun eigen type voertuig en besturingssysteem. Als dit moet worden omgezet heeft dit consequenties voor alle ZRD gemeenten en alle betrokken medewerkers.

Naast twee zijladers zullen ook twee achterladers (traditionele huisvuilwagens) moeten worden omgebouwd om te kunnen wegen, omdat die ook regelmatig worden ingezet in Noord-Beveland en Reimerswaal. Deze ombouw is duurder, omdat de ingreep groter is. De kosten voor het ombouwen van een achterlader bedragen ca. € 55.000,00 per voertuig (totale kosten ca. € 110.000,00).

2. Software

Naast het opbouwen van de voertuigen moet ook geïnvesteerd worden in software voor het registreren van de wegingen per container. Er zullen diverse software-koppelingen gebouwd moeten worden:

1. Koppeling weegsysteem zijlader met Prometheus boordcomputer van de auto
2. Koppeling weegsysteem achterlader met Prometheus boordcomputer van de auto
3. Koppeling Prometheus → invoer gewicht bij Belastingdienst Sabewa
4. Koppeling Prometheus → invoer op gewicht bij Belastingdienst Noord-Beveland
5. Koppeling Prometheus met Operationeel systeem ZRD (PieterBas)

Het bouwen van koppelingen kost veel geld en is risicovol. Hoeveel precies is nu nog niet te zeggen, maar we verwachten minimaal tussen € 3.500,00 en € 10.000,00 per koppeling (totaal dus een bedrag tussen € 17.500,00 en € 50.000,00).

Bij Sabewa hebben wij eerder geen koppelingen tot stand kunnen brengen voor het invoeren van DIFTAR op volume/frequentie. Dat had te maken met verouderde software waarmee bij Sabewa wordt gewerkt. Op dit moment is nog onbekend of Sabewa een koppeling met DIFTAR op gewicht wel aan kan.

Voor de software zijn licentiekosten noodzakelijk. Voor het onderhoud van de gemaakte koppelingen dient rekening te worden gehouden met onderhoudskosten. Op dit moment is nog niet duidelijk hoe hoog deze kosten zullen zijn (€ p.m.).

3. UHF technologie

Op dit moment maakt de ZRD gebruik van de Ultra Hoog Frequent (UHF-) technologie voor de registratie van containers en hun ledigingen. Deze goed werkende technologie is nooit eerder gekoppeld aan het wegen van ledigingen. De leveranciers hebben aangegeven dat het onbekend is hoeveel tijd er nodig zal zijn om dit te ontwikkelen. Voor de achterladers zal door Prometheus speciale hardware ontwikkeld moeten worden. Ook dit is nog geen bestaande technologie.

4. Aanpassing minicontainers met kantelsloten

Als per huishouden het gewicht aan restafval moet worden betaald, zal voorkomen moeten worden dat afval van derden (bijv. van de burens) in de container terechtkomt. Dat kan vooral op de ophaaldag, als de containers aan de openbare weg worden gezet, een uitdaging zijn. Er kunnen zogenaamde 'kantelsloten' gemonteerd worden op de containers. Deze kantelsloten gaan alleen open tijdens het kantelen van de container, als zij worden leeggemaakt in de vuilniswagen. Kantelsloten kosten ca. € 21,00/stuk, zonder montage volgens een recente prijsopgave. Voor het monteren van kantelsloten op de bestaande containers, moeten er gaten worden geboord middels een boorsjabloon, waarop het kantelslot kan worden aangebracht. Deze werkzaamheden moeten huis-aan-huis worden uitgevoerd. De kosten hiervoor bedragen ook ca. € 21,00/container. Het totaalbedrag voor sloten en montage komt daarmee op ca. € 42,00/container.

Als alle restafvalcontainers van Noord-Beveland (4141 stuks) en Reimerswaal (8249 stuks) voorzien moeten worden van kantelsloten (totaal 12.390 stuks), gaat dit over een bedrag van ca. € 520.380,00.

5. Overige opmerkingen

- a) De snelheid van het ledigen van de afvalcontainers zal naar beneden gaan als deze gewogen moeten worden. De inschatting op basis van ervaring elders in het land is dat de inzamelroutes ca. 15% meer tijd in beslag zullen nemen, wat dus gepaard gaat met extra kosten (manuren/draaiuren). Voor Noord-Beveland is dit ca. € 40.000 en voor Reimerswaal € 63.000,00.
- b) De weegtechniek op voertuigen is kwetsbaar. De leverancier van de Haller zijladers geeft aan dat er vaak uitval is van deze systemen, bijvoorbeeld als de arm van de zijlader iets raakt (bijv. een container, paaltje of de stoep). Dan moet het weegsysteem eerst opnieuw gekalibreerd worden. Dit zorgt voor uitval en brengt ook kosten vanwege oponthoud en het niet ledigen van containers met zich mee.
- c) Het wegen van containers geeft, ondanks een geijkt systeem, veel discussie met bewoners. De afdeling Klantenservice zal veel tijd kwijt zijn met het beantwoorden van vragen over de registratie en facturatie.
- d) Prometheus heeft nooit eerder UHF in combinatie met wegen uitgevoerd.
- e) De samenwerking binnen de ZRD inzamelgemeenten is erop gericht om door samen te werken effectief en efficiënt te kunnen werken en dus ook op kosten te kunnen besparen. Als twee van de zeven ZRD inzamelgemeenten kiezen voor een echt ander inzamelsysteem wordt het systeem van "Samen onderweg, Samen verder" eigenlijk verlaten. Voertuigen zonder weegsysteem kunnen immers niet meer worden ingezet bij de gemeenten waar gewogen moet worden, waardoor de kwetsbaarheid toeneemt en uitwisselbaarheid afneemt. Dit is een risico.

- f) Alle Zeeuwse gemeenten die DIFTAR hebben ingevoerd, hebben gekozen voor het goed werkende systeem gebaseerd op ***volume frequentie*** in plaats van op gewicht. Daarbij moet worden betaald per keer dat de restafvalcontainer voor lediging wordt aangeboden. Het gaat inmiddels om de gemeenten Kapelle (ZRD), Schouwen-Duiveland, Goes, Middelburg en vanaf 2022 Veere (ZRD).
- g) Drie ZRD inzamelgemeenten hebben gekozen voor het ook goed werkende systeem van Laag-Frequent inzamelen. Hierbij wordt de restafvalcontainer minder vaak geledigd, wat een prikkel is voor betere afvalscheiding. Het gaat om Tholen, Hulst en Sluis waar op dit moment de restafvalcontainer éénmaal per 4 weken wordt geledigd.

Samenvatting ingeschatte kosten van invoering DIFTAR op gewicht voor Noord-Beveland en Reimerswaal samen:

Aanpassing	Kosten/stuk	Kosten totaal
aanpassing zijladers met weegsysteem (3x)	€ 20.000,00	€ 80.000,00
aanpassing achterladers met weegsysteem (2x)	€ 55.000,00	€ 110.000,00
software koppelingen (5x)	€ 10.000,00	€ 50.000,00
software licenties	p.m.	p.m.
onderhoud software koppelingen	p.m.	p.m.
kantelsloten op containers incl. montage	€ 42,00	€ 520.380,00
toename inzamelkosten lagere snelheid	15,00%	€ 103.000,00
totaal		€ 863.380,00